Πρὸς Ἐφεσίους

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, τοῖς ἁγίοις τοῖς 1 οὖσιν ἐν Ἐφέσῳ¹ καὶ πιστοῖς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ: χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη 2 ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

Εὐλογητός² ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ 3 εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάση εὐλογία³ πνευματικῆ⁴ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις⁵ ἐν χριστῷ: καθὼς ἐξελέξατο⁶ ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς⁻ κόσμου, εἶναι 4 ἡμᾶς ἀγίους καὶ ἀμώμους⁶ κατενώπιονˀ αὐτοῦ ἐν ἀγάπη, προορίσας¹⁰ 5 ἡμᾶς εἰς υἰοθεσίαν¹¹ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν¹² τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς ἔπαινον¹³ δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν ἡ 6 ἐχαρίτωσεν¹⁴ ἡμᾶς ἐν τῷ ἡγαπημένῳ: ἐν ῷ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν¹5 7 διὰ τοῦ αἴματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν¹6 τῶν παραπτωμάτων,¹7 κατὰ τὸν πλοῦτον¹8 τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἡς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφία 8 καὶ φρονήσει,¹9 γνωρίσας²⁰ ἡμῖν τὸ μυστήριον²¹ τοῦ θελήματος αὐτοῦ, 9 κατὰ τὴν εὐδοκίαν¹² αὐτοῦ, ἡν προέθετο²² ἐν αὐτῷ εἰς οἰκονομίαν²³ τοῦ 10

¹ Έφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ² εὐλογητός, well spoken of, blessed. ³ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ⁴ πνευματικός, spiritual. ⁵ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁶ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁷ καταβολή, ῆς, ἡ, foundation, depositing. ⁸ ἄμωμος, without blemish, blameless. ⁹ κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ¹⁰ προορίζω, predetermine, foreordain. ¹¹ νίοθεσία, ας, ἡ, adoption. ¹² εὐδοκία, ας, ἡ, good pleasure, good-will. ¹³ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ¹⁴ χαριτόω, bestow favor on, favor highly. ¹⁵ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ¹⁶ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹⁷ παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away. ¹⁸ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ¹⁹ φρόνησις, εως, ἡ, way of thinking, insight. ²⁰ γνωρίζω, make known, declare. ²¹ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ²² προτίθεμαι, purpose, design beforehand. ²³ οἰκονομία, ας, ἡ, stewardship, administration.

Πρὸς Ἐφεσίους 1:11 Byzantine NT

πληρώματος τών καιρών, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ χριστῷ, τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς: ἐν αὐτῷ, ἐν ῷ καὶ 11 ἐκληρώθημεν προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς 12 εἰς ἔπαινον δόξης αὐτοῦ, τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ χριστῷ: ἐν ῷ καὶ 13 ὑμεῖς, ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ῷ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ ἀγίῳ, ὅς ἐστιν ἀρραβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν, εἰς 14 ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ.

Διὰ τοῦτο κἀγώ, ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ κυρίῳ Ἰησοῦ καὶ 15 τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, οὐ παύομαι¹⁵ εὐχαριστῶν ὑπὲρ 16 ὑμῶν, μνείαν¹⁶ ὑμῶν ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου: ἵνα ὁ θεὸς 17 τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης, δῷη ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως,¹⁶ ἐν ἐπιγνώσει¹⁶ αὐτοῦ: πεφωτισμένους¹⁰ τοὺς 18 ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστιν ἡ ἐλπὶς τῆς κλήσεως²ο αὐτοῦ, καὶ τίς ὁ πλοῦτος²¹ τῆς δόξης τῆς κληρονομίας¹² αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις, καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον²² μέγεθος²³ τῆς δυνάμεως 19

¹πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ²ἀνακεφαλαιόω, sum up, recapitulate. ³κληρόω, appoint by lot, obtain an inheritance. ⁴προορίζω, predetermine, foreordain. ⁵πρόθεσις, εως, ή, setting forth, purpose. ⁶ἐνεργέω, work, effect. ⁷βουλή, ῆς, ἡ, counsel, purpose. ⁸ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ⁹προελπίζω, hope before, be the first to hope. ¹⁰ σφραγίζω, seal, set a seal upon. ¹¹ ἀρραβών, ῶνος, ὁ, earnest, pledge. ¹²κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ¹³ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ¹⁴περιποίησις, εως, ἡ, preservation, acquisition. ¹⁵παύω, cause to cease. ¹⁶ μνεία, ας, ἡ, remembrance, mention. ¹⁷ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ¹⁸ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ¹⁹φωτίζω, give light, enlighten. ²⁰κλῆσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ²¹πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ²² ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ²³ μέγεθος, ους, τό, size, greatness.

Byzantine NT Πρὸς Ἐφεσίους 1:20

αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ χριστῷ, ἐγείρας αὐτὸν ἐκ τῶν 20 νεκρῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾳ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, ὑπεράνω 21 πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος, καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι: καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν ἔδωκεν 22 κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῆ ἐκκλησίᾳ, ἥτις ἐστὶν τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ 23 πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα ἐν πᾶσιν πληρουμένου.

Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν¹ καὶ ταῖς άμαρτίαις, ἐν αἷς 2 ποτὲ περιεπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος,¹¹ τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος⁴ ἐν τοῖς υἰοῖς τῆς ἀπειθείας:¹² ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν¹³ 3 ποτε¹⁴ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν,¹⁵ καὶ ἡμεν τέκνα φύσει¹6 ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποί: ὁ δὲ θεός, πλούσιος¹7 ὢν ἐν ἐλέει,¹8 διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην 4 αὐτοῦ ἡν ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν¹0 5 συνεζωοποίησεν¹9 τῷ χριστῷ – χάριτί ἐστε σεσωσμένοι – καὶ 6 συνήγειρεν,²0 καὶ συνεκάθισεν²¹ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις⁵ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ: 7

¹ ἐνέργεια, ας, ἡ, operative power, working. ² κράτος, ους, τό, power, dominion. ³ ἰσχύς, ύος, ἡ, strength, power. ⁴ ἐνεργέω, work, effect. ⁵ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁶ ὑπεράνω, high above (gen), far above. ⁻ κυριότης, ητος, ἡ, lordship, dominion. ⁶ ὀνομάζω, name, give a name to. ȝ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ¹⁰ παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away. ¹¹ ἀἡρ, ος, ὁ, air. ¹² ἀπείθεια, ας, ἡ, disobedience, willful unbelief. ¹³ ἀναστρέφω, return, live. ¹⁴ ποτέ, once, at some time. ¹⁵ διάνοια, ας, ἡ, mind, understanding. ¹⁶ φύσις, εως, ἡ, nature, inherent nature. ¹⁻ πλούσιος, rich. ¹ẽ ἔλεος, ους, ὁ, pity, mercy. ¹ȝ συζωοποιέω, make alive together with someone. ²⁰ συνεγείρω, raise up with, raise along with. ²¹ συγκαθίζω, cause to sit down together.

Πρὸς Ἐφεσίους 2:8 Byzantine NT

ἵνα ἐνδείξηται¹ ἐν τοῖς αἰῶσιν τοῖς ἐπερχομένοις² τὸν ὑπερβάλλοντα³ πλοῦτον⁴ τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι⁵ ἐφ' ἡμᾶς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ: 8 τῆ γὰρ χάριτί ἐστε σεσῳσμένοι διὰ τῆς πίστεως, καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν: θεοῦ τὸ δῶρον: οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μή τις καυχήσηται. Αὐτοῦ γάρ 9 ἐσμεν ποίημα, κτισθέντες ἐν χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοίμασεν ὁ θεός, ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν.

Διὸ μνημονεύετε ¹⁰ ὅτι ὑμεῖς ποτὲ τὰ ἔθνη ἐν σαρκί, οἱ λεγόμενοι 11 ἀκροβυστία ¹¹ ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου, ¹² 12 ὅτι ἦτε ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι ¹³ τῆς πολιτείας ¹⁴ τοῦ Ἰσραήλ, καὶ ξένοι ¹⁵ τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες, καὶ ἄθεοι ¹⁶ ἐν τῷ κόσμῳ. Νυνὶ ¹⁷ δὲ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ 13 ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες μακρὰν ¹⁸ ἐγγὺς ἐγενήθητε ἐν τῷ αἴματι τοῦ χριστοῦ. Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ¹⁹ ἔν, καὶ τὸ 14 μεσότοιχον ²⁰ τοῦ φραγμοῦ ²¹ λύσας, τὴν ἔχθραν ²² ἐν τῆ σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν 15 νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν, ²³ καταργήσας: ²⁴ ἵνα τοὺς δύο κτίση ⁸ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρωπον, ποιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξη ²⁵ 16 τοὺς ἀμφοτέρους ¹⁹ ἐν ἐνὶ σώματι τῷ θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ²⁶ ἀποκτείνας

¹ ἐνδείκνυμι, show forth, show. ² ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ³ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ⁴πλοῦτος, ον, ὁ, wealth, riches. ⁵ χρηστότης, ητος, ἡ, goodness, kindness. ⁶δῶρον, ου, τό, gift, present. ⊓ποίημα, τος, τό, work, creation. ὅκτίζω, create, form. ⊓προετοιμάζω, prepare beforehand, predestine. ¹⁰ μνημονεύω, remember, make mention of. ¹¹ ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ¹² χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ¹³ ἀπαλλοτριόομαι, alienate, estrange. ¹⁴πολιτεία, ας, ἡ, citizenship, citizen body. ¹⁵ ξένος, strange, stranger. ¹⁴ ἄθεος, without God, godless. ¹ⁿ νυνί, now, already. ¹ፄ μακράν, far away. ¹⁰ ἀμφότεροι, both, both of two. ²⁰ μεσότοιχον, ου, τό, middle wall, dividing wall. ²¹ φραγμός, οῦ, ὁ, wall, fence. ²² ἔχθρα, ας, ἡ, enmity, hostility. ²³ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ²⁴ καταργέω, make ineffective, abolish. ²⁵ ἀποκαταλλάσσω, reconcile. ²⁴ σταυρός, οῦ, ὁ, cross.

Byzantine NT Πρὸς Ἐφεσίους 2:17

τὴν ἔχθραν¹ ἐν αὐτῷ: καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς 17 μακρὰν² καὶ τοῖς ἐγγύς: ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν³ οἱ 18 ἀμφότεροι⁴ ἐν ἐνὶ πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα. Ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι 19 καὶ πάροικοι,6 ἀλλὰ συμπολῖται7 τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι8 τοῦ θεοῦ, 20 ἐποικοδομηθέντες² ἐπὶ τῷ θεμελίῳ¹0 τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου¹¹ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐν ῷ πᾶσα οἰκοδομὴ¹² 21 συναρμολογουμένη¹³ αὐξει¹⁴ εἰς ναὸν ἄγιον ἐν κυρίῳ, ἐν ῷ καὶ ὑμεῖς 22 συνοικοδομεῖσθε¹⁵ εἰς κατοικητήριον¹6 τοῦ θεοῦ ἐν πνεύματι.

Τούτου χάριν¹⁷ ἐγὼ Παῦλος ὁ δέσμιος ¹⁸ τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν 3 τῶν ἐθνῶν, εἴγε¹⁹ ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν²⁰ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ τῆς 2 δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς, ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν²¹ ἐγνώρισέν²² μοι τὸ 3 μυστήριον,²³ καθὼς προέγραψα²⁴ ἐν ὀλίγῳ, πρὸς ὁ δύνασθε 4 ἀναγινώσκοντες νοῆσαι²⁵ τὴν σύνεσίν²⁶ μου ἐν τῷ μυστηρίῳ²³ τοῦ χριστοῦ: ὁ ἑτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη²² τοῖς υἰοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὡς 5 νῦν ἀπεκαλύφθη²⁷ τοῖς ἀγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν πνεύματι: εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα²⁸ καὶ σύσσωμα²⁹ καὶ συμμέτοχα 6 τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν τῷ χριστῷ, διὰ τοῦ εὐαγγελίου, οὖ ἐγενόμην 7

¹ ἔχθρα, ας, ἡ, enmity, hostility. ² μακράν, far away. ³ προσαγωγή, ῆς, ἡ, access, approach. ⁴ ἀμφότεροι, both, both of two. ⁵ ξένος, stranger. ⁶ πάροικος, ου, ὁ, alien, stranger. ⁷ συμπολίτης, ου, ὁ, fellow citizen. ⁸ οἰκεῖος, ου, ὁ, household, members of the household. ⁹ ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ¹⁰ θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ¹¹ ἀκρογωνιαῖος, corner, cornerstone. ¹² οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ¹³ συναμμολογέω, fit together. ¹⁴ αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹⁵ συνοικοδομέω, build up together. ¹⁶ κατοικητήριον, ου, τό, dwelling, dwelling-place. ¹⁷ χάριν, in favor of, for the pleasure of. ¹⁸ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹⁹ εἴγε, if indeed, seeing that. ²⁰ οἰκονομία, ας, ἡ, stewardship, administration. ²¹ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ²² γνωρίζω, make known, declare. ²³ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ²⁴ προγράφω, write before, write previously. ²⁵ νοέω, understand, consider. ²⁶ σύνεσις, εως, ἡ, understanding, insight. ²⁷ ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ²⁸ συγκληρονόμος, fellow heir, joint heir. ²⁹ σύσσωμος, of the same body. ³⁰ συμμέτογος, sharing with, partaking with.

Πρὸς Ἐφεσίους 3:8 Byzantine NT

διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν¹ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ, τὴν δοθεῖσάν μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν² τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ³ 8 πάντων ἀγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, ἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον⁴ πλοῦτον⁵ τοῦ χριστοῦ, καὶ φωτίσαι πάντας τίς ἡ 9 οἰκονομία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ θεῷ τῷ τὰ πάντα κτίσαντι¹ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, ἴνα γνωρισθῆ¹¹ νῦν 10 ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις¹² διὰ τῆς ἐκκλησίας ἡ πολυποίκιλος¹³ σοφία τοῦ θεοῦ, κατὰ πρόθεσιν¹⁴ τῶν αἰώνων ἢν 11 ἐποίησεν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν: ἐν ῷ ἔχομεν τὴν παρρησίαν 12 καὶ τὴν προσαγωγὴν¹⁵ ἐν πεποιθήσει¹6 διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ. Διὸ 13 αἰτοῦμαι μὴ ἐκκακεῖν¹7 ἐν ταῖς θλίψεσίν μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ἐστὶν δόξα ὑμῶν.

Τούτου χάριν¹⁸ κάμπτω¹⁹ τὰ γόνατά²⁰ μου πρὸς τὸν πατέρα τοῦ κυρίου 14 ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐξ οὖ πᾶσα πατριὰ²¹ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς 15 ὀνομάζεται,²² ἴνα δώη ὑμῖν, κατὰ τὸν πλοῦτον⁵ τῆς δόξης αὐτοῦ, 16 δυνάμει κραταιωθῆναι²³ διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω²⁴ ἄνθρωπον, κατοικῆσαι τὸν χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις 17

¹ δωρεά, ᾶς, ἡ, gift, free gift. ² ἐνέργεια, ας, ἡ, operative power, working. ³ ἐλαχιστότερος, smallest, least important. ⁴ ἀνεξιχνίαστος, inscrutable, incomprehensible. ⁵ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ⁶ φωτίζω, give light, enlighten. ⁷ οἰκονομία, ας, ἡ, stewardship, administration. ⁸ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ⁹ ἀποκρύπτω, hide, conceal. ¹⁰ κτίζω, create, form. ¹¹ γνωρίζω, make known, declare. ¹² ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ¹³ πολυποίκιλος, many-sided, manifold. ¹⁴ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ¹⁵ προσαγωγή, ῆς, ἡ, access, approach. ¹⁶ πεποίθησις, εως, ἡ, confidence, trust. ¹⁷ ἐκκακέω, am faint, am weary. ¹⁸ χάριν, in favor of, for the pleasure of. ¹⁹ κάμπτω, bend, bow. ²⁰ γόνυ, ατος, τό, knee. ²¹ πατριά, ᾶς, ἡ, lineage, family. ²² ὀνομάζω, name, give a name to. ²³ κραταιόω, strengthen, confirm. ²⁴ ἔσω, within, inside.

Byzantine NT Πρὸς Ἐφεσίους 3:18

ύμῶν: ἐν ἀγάπη ἐρριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι ἴνα ἐξισχύσητε 18 καταλαβέσθαι σὺν πᾶσιν τοῖς ἁγίοις τί τὸ πλάτος καὶ μῆκος καὶ βάθος καὶ ΰψος, γνῶναί τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως 19 ἀγάπην τοῦ χριστοῦ, ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ θεοῦ.

Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ 20 νοοῦμεν, ²² κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ³³ ἐν ἡμῖν, αὐτῷ ἡ δόξα 21 ἐν τῆ ἐκκλησίᾳ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγώ, ὁ δέσμιος¹⁴ ἐν κυρίῳ, ἀξίως¹⁵ περιπατῆσαι τῆς 4 κλήσεως¹⁶ ἦς ἐκλήθητε, μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης¹⁻ καὶ πραότητος, 2 μετὰ μακροθυμίας,¹⁰ ἀνεχόμενοι²⁰ ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, σπουδάζοντες²¹ 3 τηρεῖν τὴν ἐνότητα²² τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ²³ τῆς εἰρήνης. ℉ν 4 σῶμα καὶ ἕν πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾳ ἐλπίδι τῆς κλήσεως¹⁶ ὑμῶν: εἶς κύριος, μία πίστις, ἕν βάπτισμα,²⁴ εἷς θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, 5 ὁ ἐπὶ πάντων, καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ἡμῖν. ℉νὶ δὲ ἑκάστῳ ἡμῶν 7 ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον²⁵ τῆς δωρεᾶς²⁶ τοῦ χριστοῦ. Διὸ λέγει, 8

¹ ῥιζόω, root, fix by the root. ² θεμελιόω, lay a foundation, found. ³ ἐξισχύω, be able, be strong enough. ⁴ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ⁵ πλάτος, ους, τό, breadth, width. ⁶ μῆκος, ους, τό, length. ⁷ βάθος, ους, τό, depth, deep. ⁶ ὕψος, ους, τό, height, heaven. ໑ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ¹ ⁰ γνῶσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ¹¹ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ¹² νοέω, understand, consider. ¹³ ἐνεργέω, work, effect. ¹⁴ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹⁵ ἀξίως, worthily, in a manner worthy of. ¹⁶ κλῆσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ¹⁻ ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ, lowliness of mind, humility. ¹ఠ πραΰτης, mildness, gentleness. ¹១ μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ²ο ἀνέχομαι, endure, bear with. ²¹ σπουδάζω, hasten, be eager. ²² ἐνότης, ητος, ἡ, oneness, unity. ²³ σύνδεσμος, ου, ὁ, bond, fetter. ²⁴ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ²⁵ μέτρον, ου, τό, measure, measuring rod. ²⁶ δωρεά, ᾶς, ἡ, gift, free gift.

Πρὸς Ἐφεσίους 4:9 Byzantine NT

Άναβὰς εἰς ὕψος ^{1} ἠχμαλώτευσεν ^{2} αἰχμαλωσίαν, ^{3} καὶ ἔδωκεν δόματα ^{4} τοῖς ἀνθρώποις. Τὸ δέ, Ἀνέβη, τί ἐστιν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη πρῶτον εἰς 9 τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς; Ὁ καταβάς, αὐτός ἐστιν καὶ ὁ ἀναβὰς 10 ύπεράνω πάντων των οὐρανων, ἵνα πληρώση τὰ πάντα. Καὶ αὐτὸς 11 ἔδωκεν τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους, πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν άγίων, 12 εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν ^{10} τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ: μέχρι ^{11} 13 καταντήσωμεν ^{12} οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα ^{13} τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως ¹⁴ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, ¹⁵ εἰς μέτρον ¹⁶ ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ χριστοῦ: ἴνα μηκέτι Δμεν νήπιοι, 14κλυδωνιζόμενοι $^{^{21}}$ καὶ περιφερόμενοι $^{^{22}}$ παντὶ ἀνέμω τῆς διδασκαλίας, $^{^{23}}$ ἐν τῆ κυβεία²⁴ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργία²⁵ πρὸς τὴν μεθοδείαν²⁶ τῆς πλάνης: ^{27} ἀληθεύοντες ^{28} δὲ ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν ^{29} εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, $\;15$ ός ἐστιν ἡ κεφαλή, ὁ χριστός, ἐξ οὖ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον ^{30} 16 καὶ συμβιβαζόμενον ^{31} διὰ πάσης ἁρῆς ^{32} τῆς ἐπιχορηγίας, ^{33} κατ ἐνέργειαν ^{34} ἐν μέτρ ^{16} ἑνὸς ἑκάστου μέρους, τὴν αὔξησιν ^{35} τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν ^{10} ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπη.

 ¹ ΰψος, ους, τό, height, heaven. ² αἰχμαλωτεύω, capture, lead captive. ³ αἰχμαλωσία, ας, ή, captivity, host of captives. ⁴ δόμα, τος, τό, present, gift. ⁵ κατώτερος, lower. ⁶ ὑπεράνω, high above (gen), far above. ⁷ εὐαγγελιστής, οῦ, ὁ, evangelist, bringer of good tidings. ⁸ ποιμήν, ένος, ὁ, shepherd. ⁹ καταρτισμός, οῦ, ὁ, equipment, equipping. ¹⁰ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ¹¹ μέχρι, until, as far as (gen). ¹² καταντάω, come to, arrive. ¹³ ἐνότης, ητος, ἡ, oneness, unity. ¹⁴ ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ¹⁵ τέλειος, complete, perfect. ¹⁶ μέτρον, ου, τό, measure, measuring rod. ¹⁷ ἡλικία, ας, ἡ, maturity, age. ¹⁸ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ¹⁹ μηκέτι, no longer. ²⁰ νήπιος, infant, child. ²¹ κλυδωνίζομαι, be tossed here and there by waves. ²² περιφέρω, carry about, carry around. ²³ διδασκαλία, ας, ἡ, teaching, doctrine. ²⁴ κυβεία, ας, ἡ, craftiness, trickery. ²⁵ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ²⁶ μεθοδεία, ας, ἡ, scheming, craftiness. ²⁷ πλάνη, ης, ἡ, wandering, error. ²⁸ ἀληθεύω, speak the truth, say. ²⁹ αὐξάνω, cause to grow, increase. ³⁰ συναρμολογέω, fit together. ³¹ συμβιβάζω, hold together, instruct. ³² ἀφή, ῆς, ἡ, joint, band. ³³ ἐπιχορηγία, ας, ἡ, assistance, provision. ³⁴ ἐνέργεια, ας, ἡ, operative power, working. ³⁵ αὔξησις, εως, ἡ, growth, increase.

Byzantine NT Πρὸς Ἐφεσίους 4:17

Τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι¹ ἐν κυρίῳ, μηκέτι² ὑμᾶς περιπατεῖν, 17 καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι³ τοῦ νοὸς⁴ αὐτῶν, 18 ἐσκοτισμένοι⁵ τῆ διανοίᾳ, ὅντες ἀπηλλοτριωμένοι⁻ τῆς ζωῆς τοῦ θεοῦ διὰ τὴν ἄγνοιαν⁵ τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν³ τῆς καρδίας αὐτῶν: οἴτινες ἀπηλγηκότες¹⁰ ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῆ ἀσελγείᾳ,¹¹ εἰς 19 ἐργασίαν¹² ἀκαθαρσίας¹³ πάσης ἐν πλεονεξίᾳ.¹⁴ Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως 20 ἐμάθετε¹⁵ τὸν χριστόν, εἴγε¹6 αὐτὸν ἡκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε, 21 καθώς ἐστιν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ: ἀποθέσθαι¹⁻ ὑμᾶς, κατὰ τὴν 22 προτέραν¹⁵ ἀναστροφήν,¹⁰ τὸν παλαιὸν²⁰ ἄνθρωπον, τὸν φθειρόμενον² κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης:²² ἀνανεοῦσθαι²³ δὲ τῷ πνεύματι τοῦ 23 νοὸς⁴ ὑμῶν, καὶ ἐνδύσασθαι²⁴ τὸν καινὸν ἄνθρωπον, τὸν κατὰ θεὸν 24 κτισθέντα²⁵ ἐν δικαιοσύνη καὶ ὁσιότητι²6 τῆς ἀληθείας.

Διὸ ἀποθέμενοι¹⁷ τὸ ψεῦδος²⁷ λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον 25 αὐτοῦ: ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη. Ὀργίζεσθε²⁹ καὶ μὴ ἁμαρτάνετε: ὁ 26 ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω³⁰ ἐπὶ τῷ παροργισμῷ³¹ ὑμῶν: μηδὲ δίδοτε τόπον τῷ 27 διαβόλῳ. Ὁ κλέπτων³² μηκέτι² κλεπτέτω:³² μᾶλλον δὲ κοπιάτω,³³ 28 ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσίν, ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι³⁴ τῷ χρείαν

¹ μαρτύρομαι, affirm, testify. ² μηκέτι, no longer. ³ ματαιότης, ητος, ή, vanity, emptiness. ⁴ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ⁵ σκοτίζω, darken. ⁶ διάνοια, ας, ή, mind, understanding. ⁷ ἀπαλλοτριόομαι, alienate, estrange. ⁸ ἄγνοια, ας, ή, ignorance. ⁹ πώρωσις, εως, ή, hardness, obstinancy. ¹⁰ ἀπαλγέω, become callous, dead to feeling. ¹¹ ἀσέλγεια, ας, ή, licentiousness, debauchery. ¹² ἐργασία, ας, ή, profit, business. ¹³ ἀκαθαρσία, ας, ή, uncleanness, impurity. ¹⁴ πλεονεξία, ας, ή, covetousness, avarice. ¹⁵ μανθάνω, learn, ascertain. ¹⁶ εἴγε, if indeed, seeing that. ¹⁷ ἀποτίθημι, put off, lay aside. ¹⁸ πρότερον, formerly, before. ¹⁹ ἀναστροφή, ῆς, ἡ, conduct, behavior. ²⁰ παλαιός, old, ancient. ²¹ φθείρω, destroy, corrupt. ²² ἀπάτη, ης, ἡ, deceit, deceitfulness. ²³ ἀνανεόω, renew, become young again. ²⁴ ἐνδύω, put on, clothe. ²⁵ κτίζω, create, form. ²⁶ ὁσιότης, ητος, ἡ, piety, holiness. ²⁷ ψεῦδος, ους, τό, lie. ²⁸ πλησίον, near, neighbor (as a noun). ²⁹ ὀργίζω, irritate, provoke. ³⁰ ἐπιδύω, set, go down. ³¹ παροργισμός, οῦ, ὁ, irritation, anger. ³² κλέπτω, steal. ³³ κοπιάω, toil, labor. ³⁴ μεταδίδωμι, give a share of, share.

Πρὸς Ἐφεσίους 4:29 Byzantine NT

ἔχοντι. Πᾶς λόγος σαπρὸς¹ ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω, 29 ἀλλ' εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν² τῆς χρείας, ἵνα δῷ χάριν τοῖς ἀκούουσιν. Καὶ μὴ λυπεῖτε³ τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον τοῦ θεοῦ, ἐν ῷ 30 ἐσφραγίσθητε⁴ εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως.⁵ Πᾶσα πικρία⁶ καὶ θυμὸς⁻ 31 καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ⁶ καὶ βλασφημία² ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν, σὺν πάση κακίᾳ:¹⁰ γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοί,¹¹ εὖσπλαγχνοι,¹² χαριζόμενοι¹³ 32 ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ ὁ θεὸς ἐν χριστῷ ἐχαρίσατο¹³ ἡμῖν.

Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ¹⁴ τοῦ θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά: καὶ περιπατεῖτε ἐν 5 ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν¹⁵ καὶ θυσίαν¹⁶ τῷ θεῷ εἰς ὀσμὴν¹⁻ εὐωδίας.¹⁶ 3 Πορνεία¹⁰ δὲ καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία²⁰ ἢ πλεονεξία²¹ μηδὲ ὀνομαζέσθω²²² ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέπει²³ ἀγίοις: καὶ αἰσχρότης,²⁴ καὶ μωρολογία,²⁵ ἢ 4 εὐτραπελία,²⁶ τὰ οὐκ ἀνήκοντα:²⁻ ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία.²⁶ Τοῦτο γάρ 5 ἐστε γινώσκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος,²⁰ ἢ ἀκάθαρτος, ἢ πλεονέκτης,³⁰ ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης,³¹ οὐκ ἔχει κληρονομίαν³² ἐν τῆ βασιλεία τοῦ χριστοῦ καὶ θεοῦ. Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω³³ κενοῖς³⁴ λόγοις: διὰ ταῦτα 6

¹ σαπρός, rotten, worthless. ² οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ³ λυπέω, grieve, pain. ⁴ σφραγίζω, seal, set a seal upon. ⁵ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ⁶ πικρία, ας, ἡ, bitterness. ⁷ θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ⁸ κραυγή, ῆς, ἡ, outcry, crying. ⁹ βλασφημία, ας, ἡ, blasphemy, reproach. ¹⁰ κακία, ας, ἡ, malice, evil. ¹¹ χρηστός, good, kind. ¹² εὔσπλαγχνος, tender-hearted, merciful. ¹³ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹⁴ μιμητής, οῦ, ὁ, imitator. ¹⁵ προσφορά, ᾶς, ἡ, offering, sacrifice. ¹⁶ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ¹⁷ ὀσμή, ῆς, ἡ, smell, aroma. ¹⁸ εὐωδία, ας, ἡ, fragrance, sweet smell. ¹⁹ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ²⁰ ἀκαθαρσία, ας, ἡ, uncleanness, impurity. ²¹ πλεονέζία, ας, ἡ, covetousness, avarice. ²² ὀνομάζω, name, give a name to. ²³ πρέπω, be clearly seen, be fitting. ²⁴ αἰσχρότης, ητος, ἡ, shamefulness, obscenity. ²⁵ μωρολογία, ας, ἡ, foolish or silly talk. ²⁶ εὐτραπελία, ας, ἡ, coarse jesting, low jesting. ²⁷ ἀνήκω, be fit, be proper. ²⁸ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ²⁹ πόρνος, ου, ὁ, fornicator, immoral person. ³⁰ πλεονέκτης, ου, ὁ, covetous or greedy person. ³¹ εἰδωλολάτρης, ου, ὁ, image worshiper, idolater. ³² κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ³³ ἀπατάω, deceive, lead into error. ³⁴ κενός, empty, vain.

Byzantine NT Πρὸς Ἐφεσίους 5:7

γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας.¹ Μὴ οὖν 7 γίνεσθε συμμέτοχοι² αὐτῶν: ἦτε γάρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν κυρίῳ: 8 ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε – ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ πνεύματος ἐν πάσῃ 9 ἀγαθωσύνη³ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ – δοκιμάζοντες⁴ τί ἐστιν 10 εὐάρεστον⁵ τῷ κυρίῳ: καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε˚ τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις⁻ 11 τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε:⁵ τὰ γὰρ κρυφῆ˚ γινόμενα ὑπ᾽ 12 αὐτῶν αἰσχρόν¹⁰ ἐστιν καὶ λέγειν. Τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα⁵ ὑπὸ τοῦ 13 φωτὸς φανεροῦται: πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον φῶς ἐστίν. Διὸ λέγει, 14 Ἦγειρε ὁ καθεύδων¹¹ καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει¹² σοι ὁ χριστός.

Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί, 15 ἐξαγοραζόμενοι 6 τὸν καιρόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσιν. Διὰ τοῦτο μὴ 17 γίνεσθε ἄφρονες, αλλὰ συνιέντες πί τὸ θέλημα τοῦ κυρίου. Καὶ μὴ 18 μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ὧ ἐστὶν ἀσωτία, αλλὰ πληροῦσθε ἐν πνεύματι, 19 λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ϣδαῖς πνευματικαῖς, αλλὰ ἄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῆ καρδία ὑμῶν τῷ κυρίῳ, εὐχαριστοῦντες 20 πάντοτε ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ τῷ

¹ ἀπείθεια, ας, ἡ, disobedience, willful unbelief. ² συμμέτοχος, sharing with, partaking with. ³ ἀγαθωσύνη, ης, ἡ, goodness. ⁴ δοκιμάζω, prove, approve. ⁵ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ⁶ συγκοινωνέω, have fellowship with, participate. ⊓ ἄκαρπος, unfruitful, barren. 8 ἐλέγχω, convict, reprove. 9 κρυφῆ, secretly, in secret. ¹¹ αἰσχρός, shameful, base. ¹¹ καθεύδω, sleep. ¹² ἐπιφαύω, shine upon, give light to. ¹³ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ¹⁴ ἄσοφος, unwise, foolish. ¹⁵ σοφός, wise. ¹¹ ἐξαγοράζω, redeem, make the most of. ¹⁻ ἄφρων, foolish, senseless. ¹8 συνίημι, understand, consider. ¹⁰ μεθύσκω, make drunk. ²⁰ ἀσωτία, ας, ἡ, dissipation, debauchery. ²¹ ψαλμός, οῦ, ὁ, song of praise, psalm. ²² ὕμνος, ου, ὁ, song of praise, hymn. ²³ ὡδή, ῆς, ἡ, song, ode. ²⁴ πνευματικός, spiritual. ²⁵ ἄδω, sing, ²⁶ ψάλλω, sing, sing praise.

Πρὸς Ἐφεσίους 5:21 Byzantine NT

θεῷ καὶ πατρί, ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ χριστοῦ.

21

Αἱ γυναῖκες, τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε, ὡς τῷ κυρίῳ. "Ότι ἀνήρ 22 έστιν κεφαλή τῆς γυναικός, ώς καὶ ὁ χριστὸς κεφαλή τῆς ἐκκλησίας, καὶ αὐτός ἐστιν σωτὴρ ^{1} τοῦ σώματος. Άλλ' ὥσπερ ἡ ἐκκλησία 24 ύποτάσσεται τῷ χριστῷ, οὕτως² καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἐν παντί. Οἱ ἀνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ χριστὸς 25 ήγάπησεν τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς: ἵνα 26 αὐτὴν ἁγιάσῃ, ^{3} καθαρίσας τῷ λουτρῷ ^{4} τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, ἵνα 27παραστήση αὐτὴν ἑαυτῷ ἔνδοξον τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπίλον ΄ ἢ ῥυτίδα ^{7} ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ἦ ἁγία καὶ ἄμωμος. ^{8} Οὕτως 28 όφείλουσιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. Ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἑαυτὸν ἀγαπᾳ: οὐδεὶς γάρ 29 ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, καθώς καὶ ὁ κύριος τὴν ἐκκλησίαν: ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ, 30 έκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ὀστέων ^{11} αὐτοῦ. Ἀντὶ ^{12} τούτου 31 καταλείψει 3 ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται 4 πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν: ἐγὼ δὲ λέγω εἰς χριστὸν 32

¹ σωτήρ, ῆρος, ὁ, savior, deliverer. ² οὕτως, thus, so. ³ ἀγιάζω, make holy, consecrate. ⁴ λουτρόν, οῦ, τό, bath, washing. ⁵ ἔνδοξος, honored, glorious. ⁶ σπίλος, ου, ὁ, spot, stain. ⁷ ῥυτίς, ίδος, ἡ, wrinkle, spiritual defect. ⁸ ἄμωμος, without blemish, blameless. ⁹ ἐκτρέφω, nourish, rear. ¹⁰ θάλπω, cherish, comfort. ¹¹ ὀστέον, τό, bone. ¹² ἀντί, instead of, in place of. ¹³ καταλείπω, leave, leave behind. ¹⁴ προσκολλάω, join closely, cleave to. ¹⁵ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery.

Byzantine NT Πρὸς Ἐφεσίους 5:33

καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' ἔνα, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ 33 γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν: ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα.

Τὰ τέκνα, ὑπακούετε¹ τοῖς γονεῦσιν² ὑμῶν ἐν κυρίῳ: τοῦτο γάρ ἐστιν 6 δίκαιον. Τίμα³ τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα ἥτις ἐστὶν ἐντολὴ 2 πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ, ἵνα εὖ⁴ σοι γένηται, καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος⁵ ἐπὶ τῆς 3 γῆς. Καὶ οἱ πατέρες, μὴ παροργίζετε⁶ τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ' ἐκτρέφετε⁻ 4 αὐτὰ ἐν παιδείᾳ⁵ καὶ νουθεσίᾳ κυρίου.

Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε¹ τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα, μετὰ φόβου καὶ τρόμου,¹0 5 ἐν ἀπλότητι¹¹ τῆς καρδίας ὑμῶν, ὡς τῷ χριστῷ: μὴ κατ' 6 ὀφθαλμοδουλείαν¹² ὡς ἀνθρωπάρεσκοι,¹³ ἀλλ' ὡς δοῦλοι τοῦ χριστοῦ, ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ἐκ ψυχῆς, μετ' εὐνοίας¹⁴ δουλεύοντες¹⁵ ὡς 7 τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις: εἰδότες ὅτι ὁ ἐάν τι ἕκαστος ποιήσῃ 8 ἀγαθόν, τοῦτο κομιεῖται¹⁶ παρὰ τοῦ κυρίου, εἴτε δοῦλος, εἴτε ἐλεύθερος.¹΄ Καὶ οἱ κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτούς, ἀνιέντες¹ఠ τὴν ἀπειλήν:¹⁰ 9 εἰδότες ὅτι καὶ ὑμῶν αὐτῶν ὁ κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσωποληψία²⁰ οὐκ ἔστιν παρ' αὐτῷ.

¹ ὑπακούω, obey, listen. ² γονεύς, έως, ὁ, parent. ³ τιμάω, honor, value at a price. ⁴ εὖ, well, well done. ⁵ μακροχρόνιος, long-lived. ⁶παροργίζω, provoke to anger, exasperate. ⁻ ἐκτρέφω, nourish, rear. ⁵ παιδεία, ας, ἡ, training, discipline. ໑ νουθεσία, ας, ἡ, admonition, instruction. ¹ ὑτρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking. ¹¹ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ¹² ὀφθαλμοδουλεία, ας, ἡ, service rendered only while the master watches. ¹³ ἀνθρωπάρεσκος, people pleaser. ¹⁴ εὔνοια, ας, ἡ, favor, affection. ¹⁵ δουλεύω, serve, am a slave. ¹⁶ κομίζω, receive, bring. ¹⁻ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ¹⁵ ἀνίημι, give up, loosen. ¹ゥ ἀπειλή, ῆς, ἡ, threat, threatening. ² προσωποληψία, ας, ἡ, partiality, favoritism.

Πρὸς Ἐφεσίους 6:10 Byzantine NT

Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, ἐνδυναμοῦσθε ^{1} ἐν κυρίω, καὶ ἐν τῷ κράτει ^{2} τῆς 10 ἰσχύος³ αὐτοῦ. Ἐνδύσασθε⁴ τὴν πανοπλίαν⁵ τοῦ θεοῦ, πρὸς τὸ δύνασθαι 11 ύμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου. Ότι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ 12 πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας⁸ τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας έν τοῖς ἐπουρανίοις. Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε 13την πανοπλίαν ^{5} τοῦ θεοῦ, ἵνα δυνηθητε ἀντιστηναι ^{13} ἐν τῆ ἡμέρα τῆ καὶ ἄπαντα κατεργασάμενοι 14 στῆναι. Σ τῆτε οὖν 14περιζωσάμενοι την όσφυν το ύμων εν άληθεία, καὶ ενδυσάμενοι τον θώρακα $^{^{17}}$ τῆς δικαιοσύνης, καὶ ὑποδησάμενοι $^{^{18}}$ τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασία ^{15} τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης: ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαβόντες τον θυρεον τῆς 16πίστεως, ἐν ῷ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι. ^{23} Καὶ τὴν περικεφαλαίαν ^{24} τοῦ σωτηρίου ^{25} δέξασθαι, καὶ τὴν 17μάχαιραν²⁶ τοῦ πνεύματος, ὁ ἐστιν ῥῆμα θεοῦ: διὰ πάσης προσευχῆς 18 καὶ δεήσεως ^{27} προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο ἀγρυπνοῦντες ^{28} ἐν πάση προσκαρτερήσει ^{29} καὶ δεήσει ^{27} περὶ πάντων τῶν ἁγίων, καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἴνα μοι δοθῆ λόγος ἐν ἀνοίξει ^{30} τοῦ 19

¹ ἐνδυναμόω, strengthen, empower. ² κράτος, ους, τό, power, dominion. ³ ἰσχύς, ύος, ἡ, strength, power. ⁴ ἐνδύω, put on, clothe. ⁵ πανοπλία, ας, ἡ, full armor, complete armor. ⁶ μεθοδεία, ας, ἡ, scheming, craftiness. ⊓ πάλη, ης, ἡ, struggle, fight. ⁶ κοσμοκράτωρ, ορος, ὁ, world ruler, ruler of this world. Ἦπονιματικός, spiritual. ¹¹ πονηρία, ας, ἡ, iniquity, wickedness. ¹¹ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ¹² ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹³ ἀνθίστημι, resist, oppose. ¹⁴ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁵ περιζώννυμι, gird, gird round. ¹⁶ ὀσφύς, ύος, ἡ, waist, hip. ¹⁻ θώραξ, ακος, ὁ, breastplate. ¹⁵ ὑποδέω, put on my feet. ¹⁰ ἐτοιμασία, ας, ἡ, readiness, preparation. ²⁰ θυρεός, οῦ, ὁ, shield, large shield. ²¹ βέλος, ους, τό, arrow, missile. ²² πυρόω, burn, am purified by fire. ²³ σβέννυμι, quench, extinguish. ²⁴ περικεφαλαία, ας, ἡ, helmet. ²⁵ σωτήριος, saving, bringing salvation. ²⁶ μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ²⁷ δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ²⁵ ἀγρυπνέω, sleepless, watchful. ²٩ προσκαρτέρησις, εως, ἡ, perseverance, steadfastness. ³⁰ ἄνοιξις, εως, ἡ, opening, act of opening.

Byzantine NT Πρὸς Ἐφεσίους 6:20

στόματός μου ἐν παρρησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου, 20 υπὲρ οῦ πρεσβεύω ἐν ἀλύσει, ἔνα ἐν αὐτῷ παρρησιάσωμαι, ὡς δεῖ με λαλῆσαι.

Ίνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμέ, τί πράσσω, πάντα ὑμῖν γνωρίσει 21
Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν κυρίῳ: δν ἔπεμψα 22
πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν, καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν.

Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ 23 κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. Ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν 24 κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ. Ἦμήν.

¹γνωρίζω, make known, declare. ² μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ³ πρεσβεύω, be an ambassador, am aged. ⁴ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ⁵ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁶ Τυχικός, οῦ, ὁ, Tychicus. ⁷ ἀφθαρσία, ας, ἡ, incorruptibility, immortality.